

КИЇВСЬКИЙ  
НАЦІОНАЛЬНИЙ  
ТОРГОВЕЛЬНО-  
ЕКОНОМІЧНИЙ  
УНІВЕРСИТЕТ

ХАРКІВСЬКИЙ  
ТОРГОВЕЛЬНО-  
ЕКОНОМІЧНИЙ ІНСТИТУТ  
КНТЕУ

## Управління венчурним бізнесом

### Managing a Venture Business

|                                     |            |
|-------------------------------------|------------|
| Ступінь вищої освіти                | Бакалавр   |
| Навчальний рік                      | 2021/2022  |
| З якого курсу викладається          | 4          |
| В якому семестрі (-ах) викладається | 8          |
| Обсяг дисципліни (годин / ECTS)     | 180/6      |
| Тижневе навантаження                | 4 години   |
| Мова викладання                     | Українська |
| Статус дисципліни                   | Вибіркова  |

### Інформація про викладача

|                                  |                                                                                                                                                                                       |
|----------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Прізвище, ім'я та по батькові    | Литвиненко Олена Дем'янівна                                                                                                                                                           |
| Науковий ступінь, вчене звання   | кандидат економічних наук, доцент                                                                                                                                                     |
| Кафедра                          | маркетингу, менеджменту та торговельного підприємництва                                                                                                                               |
| Посада                           | доцент кафедри маркетингу, менеджменту та торговельного підприємництва Харківського торговельно-економічного інституту Київського національного торговельно-економічного університету |
| Профіль у Google Scholar / ORCID | <a href="#">Google Scholar</a> / <a href="#">ORCID</a>                                                                                                                                |
| Контактна інформація             | <a href="mailto:o.lytvynenko@knute.edu.ua">o.lytvynenko@knute.edu.ua</a>                                                                                                              |

### Анотація

В Україні за роки реформування економіки сформувалася негативна тенденція щодо зниження кількості інноваційних розроблень та впровадження їх у практику господарювання. На основі своєрідного поділу праці між великими корпораціями та малими підприємствами виник особливий вид підприємництва – фінансово-інноваційний. Причому діяльністю з виробництва і просування на ринок нових товарів займаються невеликі організації, які отримали назву венчурних. Орієнтація на формування інноваційної економіки в Україні обумовлює необхідність вивчення дисципліни, яка поєднує знання інноваційного підприємництва та управління венчурним капіталом. Особлива увага зосереджена на розгляді венчурного менеджменту, спрямованого на управління розвитком молодих інноваційних фірм за допомогою залученого венчурного капіталу, та венчурного фінансування проектів.

### Мета дисципліни

Формування системи професійних компетентностей щодо формування у студентів уявлень про місце та роль венчурного бізнесу в стимулюванні інноваційної діяльності, а також вивчення основних напрямків державної політики розвитку венчурної індустрії в Україні.

## **У результаті вивчення дисципліни студент буде**

*знати:*

- процес управління венчурним бізнесом;
- основні показники венчурної підприємницької діяльності;
- як проводити оцінку рівня якості та конкурентоспроможності продукції венчурного бізнесу;

*вміти:*

- визначати венчурне підприємництво та управляти результативністю підприємництва в ринковому середовищі;
- володіти економічними прийомами оцінювання ефективності управління венчурним капіталом;
- оцінювати конкурентоспроможність венчурного бізнесу.

## **Передумови вивчення дисципліни**

Знання основ дисциплін: Ризик-менеджмент, Інноваційне підприємництво, Стратегічне управління.

## **Програма дисципліни**

*Тема 1. Основи венчурного бізнесу. Венчурні інвестори та процеси венчурного фінансування*

Сутність та значення венчурного підприємництва. Основні категорії венчурного підприємництва. Історія розвитку венчурного підприємництва. Об'єкти венчурної інноваційної інфраструктури. Сутність та види венчурних інвесторів. Типологія, склад венчурних капіталістів та основні форми зустрічі з венчурними інвесторами. Венчурні фонди. Компанії з управління активами. Об'єкти інноваційної інфраструктури та їхнє місце у формуванні науково-технологічних кластерів.

*Тема 2. Венчурні підприємства, стадії розвитку.*

Стадії розвитку інноваційних підприємств з погляду їхніх потреб у венчурному капіталі. Класифікація видів венчурних підприємств. Види венчурів за способом створення та джерелами фінансування. Форми та види венчурного підприємництва. Етапи циклів венчурного підприємства та фінансування професійних венчурних капіталістів.

*Тема 3. Система державної та недержавної підтримки і розвитку інноваційної венчурної діяльності*

Система державної та недержавної підтримки і розвитку інноваційної венчурної діяльності провідних країн світу. Структура та типи інноваційних систем провідних країн світу. Характеристика політики і систем підтримки та розвитку інноваційної венчурної діяльності. Діяльність національних асоціацій венчурного капіталу.

*Тема 4. Основи венчурного менеджменту*

Венчурна організація – відкрита система управління. Особливості побудови систем менеджменту підприємств. Основні фактори впливу на венчурну організацію. Венчурний та корпоративний менеджмент. Внутрішній корпоративний венчуринг та схема фінансування. Форми внутрішнього венчурного підприємництва. Створення дочірніх венчурних фондів.

Особливості вибору та залучення венчурних інвесторів менеджерами підприємств. Застосування «незалежної» схеми венчурного інвестування. Важливість і актуальність ретельного пошуку та вибору венчурних інвесторів менеджментами інноваційних підприємств. Співпраця, фінансова підтримка, пошук і відбір бізнесу та залучення інвесторів. Особливості використання венчурних фондів та компаній венчурного капіталу

#### *Тема 5. Формування структури капіталу венчурного підприємства. Схеми венчурного фінансування та оцінювання ефективності проектів*

Розроблення презентації і бізнес-плану та прогнозування майбутньої вартості цього підприємства. Підходи до формування структури капіталу венчурного підприємства. Переваги та недоліки підходів венчурного фінансування для венчурного підприємця і венчурних капіталістів. Альтернативні джерела фінансування венчурних підприємств. Розроблення презентації проекту для венчурних інвесторів. Формування бізнес-пропозиції та бізнес-плану проекту венчурних інвесторів. Використання зовнішніх схем венчурного фінансування та оцінювання ефективності цих проектів. Зовнішні венчури та форми їхньої організування. Управління венчурними стратегічними альянсами. Класифікація показників ефективності венчурної діяльності.

#### *Тема 6. Стратегія виходу інвесторів із венчурного бізнесу. Перспективи розвитку венчурного бізнесу*

Види стратегій. Переваги та недоліки виходу інвесторів із венчурного бізнесу. Особливості реалізації виходу інвесторів із венчурного бізнесу через фондові біржі. Стан та перспективи розвитку венчурного бізнесу в світі та Україні. Історія становлення венчурного бізнесу в Україні. Перспективи розвитку венчурного бізнесу. Стан розвитку ринків венчурного капіталу в умовах глобалізації.

### **Особливості та політики дисципліни**

Особлива увага в організації освітнього процесу за дисципліною «Управління венчурним бізнесом» наділяється до дослідницької складової у практичній підготовці майбутніх фахівців, а також залучення фахівців-практиків до навчального процесу

Політика навчальної дисципліни визначається системою вимог, які пред'являються до студента при вивченні дисципліни та ґрунтується на засадах академічної доброчесності. Вимоги стосуються відвідування занять: неприпустимість пропусків, запізньов; правил поведінки на заняттях: активну участь, виконання необхідного мінімуму навчальної роботи, відключення телефонів; заохочень та стягнень, за які можуть нараховуватися або відніматися бали.

### **Форми та методи оцінювання**

Оцінювання результатів навчання студентів здійснюється за 100-бальною шкалою та шкалою ЕКТС відповідно до діючого [Положення про оцінювання результатів навчання студентів](#).

*Поточний контроль (60 балів):*

- 1) опрацювання лекційного матеріалу з відповідями на питання до лекцій, відвідування аудиторних занять;
- 2) робота з інформаційними джерелами: опрацювання першоджерел (навчальних видань, періодичної та наукової літератури, довідників) при підготовці до практичних занять.

- 3) опрацювання Інтернет-ресурсів за певними темами навчальної дисципліни;
- 4) поточне тестування на Порталі освітніх ресурсів та інформаційної підтримки освітнього процесу Інституту (<https://edu.htei.kh.ua>).

*Підсумковий семестровий контроль (40 балів):* письмовий екзамен. Умовою допуску до підсумкового семестрового контролю є виконання програми навчальної дисципліни і отримання оцінки за виконання завдань поточного контролю не менше ніж 36 балів. Мінімальна загальна кількість балів для отримання позитивної оцінки з дисципліни – 60.

### **Рекомендовані джерела інформації**

1. Андрушків Б. М. Формування системи бізнес-процесів підприємства у контексті сталого розвитку / Б. М. Андрушків, Л. М. Мельник // *Theoretical and Practical Aspects of Economics and Intellectual Property*. – 2015. – Issue 2 (12). – Volume 1. – С. 92-98.
2. Васильків Т. Г. Економіка малого підприємства : навчальний посібник / О. І. Іляш, Н. Г. Міщенко; за ред. Т. Г. Васильківа. – Київ : Знання, 2013. – 446 с.
3. Великий Ю. В. Влияние венчурного предпринимательства на инновационную деятельность / Ю. В. Великий // *Економіка. Фінанси. Право*. – 2010. – № 5. – С. 9-12.
4. Захарченко В. І. Інноваційний менеджмент : теорія і практика в умовах трансформації економіки : навчальний посібник / В. І. Захарченко, Н. М. Корсікова. М. М. Меркулов. – Київ : Центр учбової літератури, 2012. – 448 с.
5. Матвій І. Є. Інноваційна діяльність підприємств : тенденції, чинники впливу та шляхи активізації / І. Є. Матвій // *Глобальні та національні проблеми економіки*. – 2017. – № 17. – С. 375-379.
6. Матвій І. Є. Особливості інноваційної діяльності малих підприємств / І. Є. Матвій, І. Є. Віхоть. Т. А. Матвій // *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. Серія «Проблеми економіки та управління». – 2015. – № 815. – С. 88-96.
7. Механізм стратегічного управління інноваційним розвитком : монографія / за заг. ред. О. А. Біловодської. – Суми : Університетська книга, 2012. – 432 с.
8. Мокій А. І. Розвиток підприємств креативного сектора економіки у транскордонному просторі / А. І. Мокій, О. І. Дацко // *Часопис економічних реформ*. – 2016. – № 4. – С. 71-78.
9. Нагорний В. В., Петрик М. В. Аналіз систем державної підтримки розвитку венчурної інноваційної діяльності та перспективи в Україні [Електронний ресурс] / В. В. Нагорний, М. В. Петрик // *Інвестплан*. – 2014. – № 23. – Режим доступу : [http://www.investplan.com.ua/pdf/23\\_2014.pdf#page=26](http://www.investplan.com.ua/pdf/23_2014.pdf#page=26).
10. Об інноваційної діяльності : Закон України від 04 липня 2002 р. № 40-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/40-2002p>. – Станом на 15.03.2020. – Назва з екрана.
11. Про схвалення Стратегії розвитку сфери інноваційної діяльності на період до 2030 року : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 10 липня 2019 р. № 526-р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/526-2019p>. – Станом на 15.03.2020. – Назва з екрана.
12. Філіппова С. В. Інноваційний розвиток вітчизняних промислових підприємств : основні проблеми та тенденції / С. В. Філіппова, П. В. Воронжак // *Економічні інновації*. Інститут проблем ринку та економіко-екологічних досліджень НАН України. – Одеса : ІПРЕЕД НАН України. – Вип. 60. – 2015. – С.336-341.
13. Шульгіна Л. М. Інноваційний розвиток підприємств: формування стратегій : монографія / Л. М. Шульгіна, В. В. Юхименко; Національний технічний університет України «КПІ». – Київ : Univest PrePress, 2015. – 212 с.

14. Lytvynenko O. D. Management of Innovation Entrepreneurship in Ukraine / O. D. Lytvynenko // Інтернаука : фаховий міжнародний науковий журнал. Серія : «Економічні науки» – Київ : Вид. дім «Інтернаука», 2020. – № 3. – В справі вид-ва.
15. IBM Business Partner Financing [Електронний ресурс] // IBM Global Financing. – Режим доступу : <https://www.ibm.com/financing/business-partner>.
16. NVCA Yearbook 2016 [Електронний ресурс] // National Venture Capital Association Yearbook, 2016. – Режим доступу : <http://nvca.org/research/stats-studies/>.